

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542¹

กิริติ บุญยะวุฒกุล²

จากการศึกษาเรื่องปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี ความเป็นมาเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 และกฎหมายต่างประเทศ การศึกษานี้เน้นเรื่องกฎหมายการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวของไทยและกฎหมายต่างประเทศ ตลอดจนเสนอแนะกฎหมายต่อพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจว่า ปัจจุบันการเข้ามาประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวมิบทบาทสำคัญทั้งในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศการถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมถึงการแข่งขันในการประกอบธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการไทยและผู้ประกอบการต่างชาติโดยมีกฎหมายหลักที่กำกับดูแลและควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว คือ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

โดยกฎหมายนี้กำหนดให้พิจารณาสถานะความเป็นนิติบุคคลต่างด้าวจากเกณฑ์สัดส่วนผู้ถือหุ้นต่างด้าวที่ถือหุ้นในบริษัท ได้ไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนหุ้นทั้งหมด หากบริษัทใดมีบุคคลหรือบริษัทต่างด้าวถือหุ้นในบริษัทเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนหุ้นทั้งหมด จะถือว่าเป็นนิติบุคคลต่างชาติ และไม่สามารถเข้ามาดำเนินการประกอบธุรกิจได้เต็มรูปแบบ โดยมีข้อจำกัดเกี่ยวกับการจำกัดการถือหุ้นของชาวต่างชาติ ซึ่งส่วนมากจะเป็นธุรกิจที่อยู่ในบัญชีท้าย พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวฯ นั้น แต่การจำกัดเกี่ยวกับสัดส่วนการถือหุ้นของต่างชาติอาจเป็นหนทางให้ต่างชาติหลีกเลี่ยงกฎหมายและใช้ช่องว่างทางกฎหมายที่พิจารณาสถานะความเป็นนิติบุคคลต่างด้าว เพียงสัดส่วนการถือหุ้นของคนต่างด้าวจากการถือหุ้นและทุนในนิติบุคคลนั้นเพียงชั้นเดียว (โดยตรง) เท่านั้น โดยการอำพรางตนเข้ามาประกอบธุรกิจในฐานะนิติบุคคลไทย ด้วยการทำธุรกรรมอำพรางที่หลากหลายวิธี ในลักษณะการถือหุ้นไขว้กันโดยใช้บริษัทโฮลดิ้ง หรือการถือหุ้นทางอ้อม (indirect holding) หรือการออกหุ้นบุริมสิทธิกำหนดให้คนต่างด้าวมีอำนาจการควบคุมการกำหนดนโยบายหรือการดำเนินงานของบริษัทในฐานะกรรมการ (Board) ของบริษัทหรือเป็นบุคคลผู้มีสิทธิในการออกเสียง (Voting Share) ในที่ประชุมผู้ถือหุ้นเกี่ยวกับการบริหารงานของบริษัทไม่ว่าจะเป็นทางตรง

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย สิริสมบูรณ์เวช และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ดุพร วงศ์ทองสรรค์ และรองศาสตราจารย์ประเทือง ธนิยผล

²นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาเขตบางนา) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

และทางอ้อม และการถือครองทรัพย์สินหรือที่ดินโดยให้ผู้มีสัญชาติไทยกระทำการแทน เป็นต้น เพื่อเป็นการลดภาระต้นทุนจากความยุ่งยากในการขออนุญาตจากคณะกรรมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว และสามารถเข้ามาดำเนินธุรกิจได้เช่นเดียวกับนิติบุคคลไทยโดยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขเกี่ยวกับหุ้นส่วนต่างชาติ

ปัญหาที่ตามมาคือการบังคับใช้กฎหมายที่ขาดประสิทธิภาพ เพราะบัญญัติกฎหมายไว้เข้มงวดไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง อีกทั้งไม่มีมาตรการทางกฎหมายในการกำกับและควบคุมเกี่ยวกับการลงทุนของคนต่างด้าวอย่างละเอียดรอบคอบ เพื่อปกป้องคุ้มครองผู้ประกอบการภายในประเทศ อีกทั้งการทำธุรกรรมอำพรางในการประกอบกิจการก่อให้เกิดผลกระทบทั้งด้านเศรษฐกิจสังคม และความมั่นคงของประเทศ การผูกขาดทางการค้า ความเหลื่อมล้ำทางสังคมประเทศ เช่น ในด้านเศรษฐกิจหากกิจการทางธุรกิจมีคนต่างด้าวเข้ามาเป็นจำนวนมาก กิจการของคนไทยอาจถูกแทรกแซงหรือถูกครอบงำกิจการ การประกอบอาชีพบางประเภทซึ่งมีเจตนารมณ์สงวนให้คนไทยต้องตกไปอยู่ในมือของคนต่างด้าว เกิดความเสียเปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจ

จากการศึกษาทำให้ทราบถึงปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 โดยสรุปได้ ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาคำนิยามของ “คนต่างด้าว” แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ไม่ชัดเจน ไม่ครอบคลุมเพียงพอ

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 มีบทบัญญัติคำนิยามของคนต่างด้าว ไม่ชัดเจน ไม่ครอบคลุมเพียงพอ ทำให้คนต่างด้าวอาศัยช่องว่างของกฎหมายนี้หลีกเลี่ยงกฎหมายด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยพบว่ายังมีความไม่เหมาะสมในการควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวให้เกิดประสิทธิภาพ เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้กล่าวพิจารณาเฉพาะสัดส่วนการถือครองหุ้นในบริษัทซึ่งจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลไทยถ้าคนต่างด้าวถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 49 ก็จะไม่ถือว่าเป็นนิติบุคคลดังกล่าว โดยการพิจารณาสัดส่วนการถือหุ้นของคนต่างด้าวจากการถือหุ้นและทุนในนิติบุคคลนั้นเพียงชั้นเดียว (โดยตรง) ไม่พิจารณาถึงทุนทั้งหมดของคนต่างด้าวในนิติบุคคลอื่น ๆ ที่เข้าถือหุ้นในนิติบุคคลนั้น กล่าวคือ ไม่พิจารณาถึงการถือหุ้นโดยอ้อมผ่านบริษัทโฮลดิ้งที่มีสัญชาติไทย ซึ่งการพิจารณาเฉพาะทุนของคนต่างด้าวที่นำมาลงทุนในนิติบุคคลโดยตรงเท่านั้น ย่อมเป็นหนทางให้มีการหลีกเลี่ยงกฎหมายโดยอำพรางสถานะที่แท้จริงของนิติบุคคลนั้น

อีกทั้งไม่ครอบคลุมถึงกรณีนิติบุคคลที่มีคนต่างด้าวถือหุ้นน้อยกว่าคนไทยซึ่งมีสถานะเป็น “นิติบุคคลไทย” แต่กรรมการที่เป็นคนต่างด้าวมีอำนาจบริหารกิจการของบริษัท ทำให้คนต่างด้าวจำนวนมากอาศัยช่องว่างของกฎหมายนี้ เพื่อให้คนต่างด้าวสามารถหลบเลี่ยงกฎหมายเข้ามาประกอบกิจการที่ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบกิจการที่ต้องห้ามตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่าง

ด้าว หรือเข้ามาถือหุ้นเกินสัดส่วนในนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจที่มีข้อจำกัดการถือหุ้นของคนต่างด้าวได้ เสมือนคนไทยทุกประการ อันเป็นการขัดกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ได้ตราขึ้นโดยมีเจตนารมณ์ที่เป็นพิเศษแตกต่างไปจากกฎหมายอื่น

2. ปัญหาประเภทธุรกิจตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

ปัจจุบันประเทศไทยต้องการอาศัยทุนของคนต่างด้าวเข้ามาเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ จึงเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการที่จะต้องพิจารณาทบทวนการกำหนดประเภทธุรกิจที่ห้ามคนต่างด้าวประกอบกิจการตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 9 ซึ่งนับแต่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับซึ่งเป็นระยะเวลานานกว่า 20 ปีแล้วนั้น ไม่ปรากฏว่ามีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขรายการประเภทธุรกิจในบัญชีที่ 1 และบัญชีที่ 2 แต่อย่างใด ซึ่งไม่สอดคล้องกับสถานการณ์การค้าการลงทุนของประเทศในปัจจุบันที่การเข้ามาประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวมิบทบาทสำคัญ ทั้งในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ การถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมถึงการแข่งขันในการประกอบธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการไทยและผู้ประกอบการต่างชาติ

เมื่อพิจารณาจากประเภทธุรกิจตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว แล้ว พบว่า ควรพิจารณาปลดธุรกิจการขนส่งของออกจากบัญชีที่ 2 ท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว เนื่องจากธุรกิจประเภทการขนส่งในปัจจุบันมีผลกระทบโดยตรงต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งประเทศไทยมีโอกาที่จะเป็นศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์ในอาเซียน เป็นผลมาจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของการซื้อสินค้าออนไลน์ และประเทศไทยมีความได้เปรียบในเชิงภูมิศาสตร์โดยหากเปิดให้นักลงทุนต่างชาติสามารถเข้ามาลงทุนโดยเสรีแล้วนั้น จะเป็นการจูงใจให้มีการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งสินค้าขนาดใหญ่ในประเทศ และเป็นการกระตุ้นการเติบโตของเศรษฐกิจภายในประเทศ

3. ปัญหาเรื่องการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมและตรวจสอบการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

เนื่องจากพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ได้กำหนดเรื่องอำนาจการควบคุมและตรวจสอบการประกอบการธุรกิจของคนต่างด้าวให้อยู่ภายใต้ตามพระราชบัญญัตินี้ไว้ในมาตรา 30 กำหนดให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริง หรือส่งเอกสารเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงหรืออาจเข้าไปในสถานที่ที่คนต่างด้าวประกอบธุรกิจในระหว่างเวลาทำการเพื่อตรวจสอบให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ โดยต้องได้รับความเห็นชอบเป็นหนังสือจากอธิบดีก่อน และต้องมีหนังสือบอกกล่าวแก่เจ้าของผู้ครอบครองสถานที่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันทำการ ซึ่งหากเปรียบเทียบความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 แล้วนั้น เห็นว่าอำนาจของเจ้าหน้าที่ในควบคุม

และตรวจสอบนั้นน้อยเกินไปและยังไม่ครอบคลุมเพียงพอถึงมาตรการการตรวจสอบก่อนการออกใบอนุญาตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

และอีกช่องทางหนึ่งที่คนต่างด้าวอาศัยวิธีการหลีกเลี่ยง คือ ให้คนไทยถือหุ้นในสัดส่วนเกินจำนวนเกินกึ่งหนึ่ง ทำให้ไม่เข้าหลักเกณฑ์การจำกัดสัดส่วนการถือหุ้นของคนต่างด้าว แต่กำหนดสิทธิออกเสียงของคนต่างด้าวซึ่งถือหุ้นน้อยกว่าคนไทย ให้มีสิทธิออกเสียงมากกว่าคนไทย หรือกำหนดการออกเสียงของคนไทยให้น้อยกว่าโดยออกเป็นหุ้นบุริมสิทธิ ผลคือมีสถานะเป็น “นิติบุคคลไทย” ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยไม่มีสถานะเป็น “นิติบุคคลต่างด้าว” ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 และสามารถเข้ามาประกอบธุรกิจที่สงวนไว้ในพระราชบัญญัติประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ได้โดยอาศัยสิทธิในนามของนิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย

แต่ปัจจุบันมีเพียงคำสั่งสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางที่ 102/2549 เรื่อง กำหนดเอกสารประกอบคำขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด ที่ให้ผู้ถือหุ้นไทยทุกคนแสดงเอกสารหลักฐานและที่มาของเงินลงทุนประกอบคำขอจดทะเบียน โดยต้องแสดงจำนวนเงินที่สอดคล้องกับจำนวนที่ลงทุนเพื่อควบคุมกรณีที่บริษัทจำกัดที่มีหุ้นส่วนต่างชาติตั้งแต่ร้อยละ 40 แต่ไม่ถึงร้อยละ 50 ของบริษัท หรือที่มีคนต่างด้าวถือหุ้นน้อยกว่าร้อยละ 40 แต่เป็นผู้มีอำนาจในการกระทำการแทนบริษัท โดยเอกสารที่ใช้ได้แก่ (1) สำเนาสมุดเงินฝากธนาคารย้อนหลัง 6 เดือน (2) เอกสารที่ธนาคารออกให้เพื่อรับรองหรือแสดงฐานะทางการเงิน และ (3) สำเนาหลักฐานที่แสดงแหล่งที่มาของเงินที่นำมาลงทุน โดยคำสั่งดังกล่าวมีเจตนาเพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงการเข้ามาถือหุ้นแทนคนไทย ที่มุ่งเน้นควบคุมการชำระเงินค่าหุ้นและแหล่งที่มาของเงินทุน แต่คำสั่งดังกล่าวนี้อาจไม่ได้ผลในทางปฏิบัติมากนัก อีกทั้งยังไม่ครอบคลุมถึงการเรียกเอกสารหลักฐานในกรณีมีการเปลี่ยนแปลงการเพิ่มทุนของชาวต่างชาติในภายหลังการจดทะเบียนด้วย

4. ปัญหาเรื่องการกำหนดบทลงโทษเกี่ยวกับการถือหุ้นแทนคนต่างด้าวไว้ต่ำเกินไป

ปัจจุบันคนต่างด้าวเข้ามาลงทุนในประเทศจำนวนมาก แต่คนต่างด้าวพยายามหาช่องว่างเพื่อหลีกเลี่ยงกฎหมายในการประกอบธุรกิจบางประเภทที่ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจได้ จึงอาศัยช่องทางให้คนไทยถือหุ้นแทนซึ่งเท่ากับเป็นการช่วยเหลือและสนับสนุนคนต่างด้าวซึ่งถือว่ามีความผิดตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ แต่เนื่องจากการกำหนดบทลงโทษเท่าที่บังคับใช้อยู่ปัจจุบันไม่รุนแรงเพียงพอที่จะทำให้เกิดความยำเกรงต่อบทลงโทษ ประกอบกับคนต่างด้าวมีศักยภาพทางการเงินสูงจึงไม่เกรงกลัวต่อบทลงโทษเมื่อเปรียบเทียบกับผลตอบแทนที่จะได้รับจากการหลีกเลี่ยงการประกอบธุรกิจดังกล่าว และไม่มีมาตรการในการติดตามทรัพย์สินให้ครอบคลุมถึงการการยืม และอาศัยทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดไว้ชั่วคราว เพื่อป้องกันการเคลื่อนย้ายทรัพย์สินที่ได้มาจากการประกอบธุรกิจโดยการตั้งตัวแทนอำพราง กฎหมายจึงขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้ลงโทษที่เหมาะสมกับการกระทำความผิดทำให้ประเทศเสียผลประโยชน์ที่สมควรจะได้รับจากการเปิดเสรีทางการค้า

จากการศึกษาค้นคว้าปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ผู้ศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะ คือ

1. ปัญหาค่านิยมของ “คนต่างด้าว” แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ไม่ชัดเจน ไม่ครอบคลุมเพียงพอ

ควรปรับปรุงแก้ไขค่านิยม “คนต่างด้าว” โดยควรบัญญัติให้ครอบคลุมในเรื่องอำนาจการควบคุมการออกเสียงในบริษัท และสิทธิการออกเสียงในหุ้น เช่นเดียวกับประเทศออสเตรเลียที่กำหนดให้อำนาจการควบคุมการออกเสียงในบริษัท และสิทธิการออกเสียงในหุ้น ให้หมายความรวมถึงการควบคุมไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ทั้งยังพิจารณา รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีความสัมพันธ์กับผู้มีสิทธิออกเสียงในบริษัทหรือผู้ถือหุ้นด้วย และประเทศแคนาดาที่กำหนดห้ามหรือจำกัดคนต่างด้าวโดยเฉพาะการลงทุนในธุรกิจบางประเภทที่มีความสำคัญต่อประเทศ โดยกำหนดถึงอัตราการถือหุ้นโดยอ้อมในหุ้นซึ่งให้สิทธิออกเสียงของบริษัทที่ถือหุ้นอยู่ไว้ด้วย รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขการลงทุนในธุรกิจประเภทต่างๆ ซึ่งจะเป็นการอุดช่องว่างของกฎหมายที่เกิดปัญหาอยู่ในปัจจุบัน

2. ปัญหาประเภทธุรกิจตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

ควรพิจารณาปลดธุรกิจการขนส่งออกจากบัญชีที่ 2 ท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว โดยเปิดให้คนต่างด้าวเข้ามาถือหุ้นได้โดยไม่จำกัดหุ้นส่วนในธุรกิจประเภทการขนส่งไปรษณีย์และพัสดุภัณฑ์ด่วน (express delivery) ซึ่งจะรวมถึงธุรกิจคลังสินค้า และธุรกิจการขนส่งพัสดุภัณฑ์ด้วย เนื่องจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของการซื้อสินค้าออนไลน์ ประเทศไทยมีข้อได้เปรียบหลายประการที่จะสามารถเป็นศูนย์กลางในภูมิภาคในการขนส่งพัสดุภัณฑ์รวมถึงข้อได้เปรียบในเชิงภูมิศาสตร์ตลาดภายในประเทศและพื้นที่ หากมีการเปิดให้บริษัทต่างชาติสามารถถือหุ้นได้โดยไม่จำกัดแล้วจะจูงใจให้มีการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งสินค้าขนาดใหญ่ใน

3. ปัญหาเรื่องการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมและตรวจสอบการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

ควรให้อำนาจเจ้าหน้าที่สามารถเข้าไปตรวจสอบได้ โดยไม่ต้องมีหนังสือบอกกล่าวแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 3 วันทำการ และเมื่อพบว่าคนต่างด้าวนั้นไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมายหรือมีการกระทำความผิด เกิดขึ้นก็ควรยกเลิกใบอนุญาต หรือสั่งเลิกกิจการได้ทันที เพื่อป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์ในประเทศไทยและความมั่นคงภายในประเทศ โดยเน้นธุรกิจเกี่ยวกับความมั่นคงควรให้มีการตรวจสอบอย่างเข้มงวดมากขึ้น และมีมาตรการการตรวจสอบก่อนการออกใบอนุญาตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว โดยให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงหรืออาจเข้าไปในสถานที่ประกอบการของคนต่างด้าว เพื่อประกอบการพิจารณาการออกใบอนุญาตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว และควรกำหนดหลักเกณฑ์ควบคุมหลักฐานที่เป็นเอกสาร ตั้งแต่การจดทะเบียนบริษัท

หรือการเข้ามาประกอบกิจการของคนต่างด้าวไม่ว่ากิจการใด ๆ ต้องแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับประเภทของธุรกิจที่เข้ามาลงทุนวงเงินที่เข้ามาลงทุน การจ้างงาน โครงสร้างการถือหุ้นที่แท้จริงทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยแสดงรายละเอียดสัดส่วนการถือหุ้นที่แท้จริงอย่างละเอียดทุกขั้นตอนและสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา รวมทั้งในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงผู้ถือหุ้นหรือการเพิ่มทุนในบริษัท เพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงหรือฝ่าฝืนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

4. ปัญหาเรื่องการกำหนดบทลงโทษเกี่ยวกับการถือหุ้นแทนคนต่างด้าวไว้ต่ำเกินไป

ควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรการลงโทษคนต่างด้าวที่มีเจตนาหลีกเลี่ยงกฎหมาย รวมทั้งผู้มีสัญชาติไทยที่ให้การสนับสนุน โดยกำหนดบทลงโทษตามความหนักเบาแห่งความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น และให้เหมาะสมกับการกระทำความผิดที่ทำให้ประเทศเสียผลประโยชน์ที่สมควรจะได้รับ อีกทั้งควรเพิ่มมาตรการการมาตรการยึด และอายัดทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดไว้ชั่วคราว เพื่อป้องกันการเคลื่อนย้ายทรัพย์สินที่ได้มาจากการประกอบธุรกิจโดยการตั้งตัวแทนอำพราง

เอกสารอ้างอิง

หนังสือ

กฤติยา อาชวนิชกุล และ พรสุพทิศสว่าง.สถานะของชาวเขาและชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย.สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2540

เดือนเด่น นิคมบริรักษ์,สุณิพร ทวรรณกุลและสุณิ อาชวานันท์กุล.นอมินี.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ openbooks,2549.

บรรยง วิทยวิโรตต์.กลไกการเงิน.กรุงเทพมหานคร : เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป,2546.

พิเศษ เสตสถียร. “ทุน”กฎหมายพาณิชย์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช , 2557.

ประกาศน์ อวยชัย คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท.กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา,2530.

ธีระ สิงห์พันธุ์ คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.2543.

วิทยานิพนธ์/การศึกษานิพนธ์

ชุมพร กาญจนรัตน์ "ปัญหาการควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ในรูปบริษัทจำกัด ซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทยตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542"วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2546.

ธีรศักดิ์ เสถียรพานิช,"ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินที่ใช้ลงทุนของคนต่างด้าวกรณีเล็กหรือ
โอนกิจการในประเทศไทย," วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.

นฤมล กาญจนพงษ์, "คำขอชดเชยในการโอนทรัพย์สินของคนต่างด้าวมาเป็นของรัฐ", วิทยานิพนธ์นิติศาสตร
มหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2553.

นิตรทิพย์ ทัศนประศาสน์ "มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้ถือหุ้น," วิทยานิพนธ์นิติศาสตร
มหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

นิทัศน์ วัฒนกุล,"หุ้นบุริมสิทธิ (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต,จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, พ.ศ. 2533.

ประพจน์ โพธิ์ภักดิ์ "ปัญหาและมาตรการควบคุมกรรมการที่บริหารหลายบริษัทซึ่งพฤติกรรมขัดแย้งกับ
ผลประโยชน์ของบริษัท,วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง,2544.

พิจิตรา นรนาพันธ์,"การเปิดเสรีการค้าบริการกับปัญหาการใช้ชื่อนิติบุคคลอื่นประกอบธุรกิจแทนคนต่าง
ด้าวในประเทศไทย"วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551.

สังคม สอหรินทร์,"ปัญหาข้อกฎหมายในการจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลและมาตรการลงโทษผู้บริหารกรณี
นิติบุคคลล้มละลายศึกษาเฉพาะกรณีบริษัทจำกัดและบริษัทมหาชนจำกัด,"วิทยานิพนธ์นิติศาสตร
มหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยรามคำแหง,2541.

อนุรักษ์ สุวรรณพจน์, "ปัญหาการครอบงำการจัดการบริษัทจำกัดสัญชาติไทยโดยคนต่างด้าว," การศึกษา
อิสระนิติศาสตรมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยรามคำแหง,2547.

อนุสรณ์ เมืองจีน,"ปัญหาทางกฎหมายในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว:ศึกษากรณีธุรกิจการบินพาณิชย์
ภายในประเทศ,"การศึกษอิสระ นิติศาสตรมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2550.

บทความ

ปิยะนุช ไปตะวณิช (2554) “เรื่อง ตัวแทนอำพราง”.รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ สำนักผู้ตรวจการแผ่นดิน
: 38 – 47

พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร,"การกำหนดสัญชาติไทยของนิติบุคคลในปัจจุบัน" **ดูเฉพาะ** 42,2
(เมษายน-มิถุนายน 2538 120-121.

ศิริพงษ์ สุกกิจจานุสรณ์, "ผู้ถือหุ้นข้างน้อยควบคุมบริษัทได้อย่างไร,"**บทบัณฑิต** 46,4 (ธันวาคม 2533): 69-
74

กฎหมาย

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515.

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.

ประมวลกฎหมายที่ดิน.

พระราชบัญญัติสัญญาเช่า พ.ศ. 2508 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ. 2535.

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522.

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว.

พระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว พ.ศ. 2493.

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535.

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542.

คำสั่งสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางที่ 102/2549